

Årsplan

2018-2019

Epleskogen Barnehage SA

Innhold

Innledning	2
Årsplan	3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	3
Bærumsbarnehagen	4
Presentasjon av barnehagen	4
Epleskogen Barnehage SA sin visjon	5
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	7
Barnehagens pedagogiske arbeid	7
Barnehagens verdigrunnlag	7
Barn og barndom	8
Demokrati	8
Mangfold og gjensidig respekt	9
Barnehagen som kulturarena	9
Likestilling og likeverd	10
Bærekraftig utvikling	11
Livsmestring og helse	12
Barnehagens formål og innhold	16
Omsorg	16
Lek	17
Danning	19
Læring	20
Vennskap og fellesskap	20
Kommunikasjon og språk	21
Barnas medvirkning	21
Samarbeid mellom hjem og barnehage	22
Overganger	23
Når barnet begynner i barnehagen – tilvenning	23
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	23
Fra barnehage til skole	23
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	26
Planlegging	26
Vurdering	27
Dokumentasjon	27
Barnehagens arbeidsmåter	28
Progresjon	28
Barnehagens digitale praksis	29
Barnehagens fagområder	29
Kommunikasjon, språk og tekst	29
Kropp, bevegelse, mat og helse	32
Kunst, kultur og kreativitet	34
Natur, miljø og teknologi	35
Antall, rom og form	37
Etikk, religion og filosofi	38
Nærmiljø og samfunn	39
Kompetanseplan 2018-2019	42
Planleggingsdager 2018-2019	42

Innledning

Epleskogen Barnehage SA drives etter lov om barnehager.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Barnehagens formål og innhold

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Den 1. august 2017 iverksatte kunnskapsdepartementet en ny «Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver» <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-04-24-487>

Den nye rammeplanen sier følgende om barnehagens formål, innhold og årsplan:

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. I samiske barnehager skal dette arbeidet bygge på samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er med- skapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-04-24-487>

Årsplan

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen er barnehagens arbeidsredskap i løpet av året. Den skal sikre at vi jobber i den retningen vi ønsker, slik at barna får en tilpasset og utfordrende barnehagehverdag i samsvar med nasjonale lover og regler. Den er også en dokumentasjon for vise foreldre, kommunens godkjenningsmyndighet og andre samarbeidsparter og interesserte hvordan vi jobber og hva vår pedagogiske plattform er.

Årsplanen bygger på Lov om barnehager, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og Bærum kommunes satsningsområder.

Den skal være et konkret og nyttig verktøy for både personalet og foreldre.

Årsplanen godkjennes av SU.

Årsplan, periode og ukeplaner legges ut på barnehagens hjemmeside og beskriver konkret hvordan vi jobber med barna. <http://www.epleskogen.barnehage.no/>

Rammeplanen for barnehagens innhold fra Kunnskapsdepartementet forplikter oss til å jobbe innenfor alle de 7 fagområdene som er:

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kropp, bevegelse, mat og helse.
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn.

Se progresjonsplaner for de ulike fagområdene s. 30.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen, [Barnehagemelding 2015-2025](#).

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk og god helse** er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner for perioder på tre år. Dette er planer som skal bidra til å sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i Bærumsbarnehagen. For perioden 2018 – 2021, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Språk
- Kosthold og fysisk aktivitet
- Psykisk helse
- Digital kompetanse
- Foreldresamarbeid

Barnehageåret 2018-19 vil Epleskogen Barnehage Sa ha fokus på områdene:

- Kommunikasjon, språk og tekst, se side 31
- Barns psykiske helse, se under kapittel «Livsmestring og helse» side 11

Presentasjon av barnehagen

EPLESKOGEN BARNEHAGE SA

Epleskogen Barnehage er en privat barnehage som startet sin virksomhet 1. September 1998.

Vi har barn i alderen 1-6 år, fordelt på 3 aldersinndelte avdelinger: Marihøna 4-6 år, Barkevilla 2-4 år og Humla 1-2 år. Årshjul for avdelingene og progresjonsplaner for de ulike fagområdene er utarbeidet i årsplanen.

Avdelingenes ukeplaner finnes på hjemmesiden vår, der ligger det også bilder fra ulike aktiviteter og turer.

Hjemmesiden vår er passord beskyttet.

<http://epleskogen.barnehage.no/>

Epleskogen Barnehage Sa har også egen Facebook side.

<https://www.facebook.com/EpleskogenBarnehage/>

Barnehagen har et stort og flott uteområde som barna kaller ”epleskogen”. Utelekeklassen er variert og romslig.

Barnehagens store uteområde gir plass til skiløyper, akebakke og god tumleplass i vinterhalvåret.

Grillhytta vår gir varme på kjølige dager.

I sommerhalvåret gir epletrærne skygge og fine klatremuligheter.

Tett inntil barnehagen ligger en liten skog med stier som fører til Solbergveien eller Løkkåsen. Her går vi på tur til basen vår med gapahuk og bål plass, og følger det som skjer i naturen gjennom året.

Nærheten til Sandvika gjør at barnehagen har god tilgang til kulturopplevelser for barna. Vi går på besøk til biblioteket, kulturhuset og teateret i Sandvika, og det er gode kollektivtilbud til Oslo.

Kalvøya med sine fine strender og rike planteliv blir brukt til utflukter vår, sommer og høst. BI-parken har åpne gressletter, fotballbaner og lekeplass som er i kort gangavstand fra barnehagen.

Epleskogen Barnehage SA sin visjon

«Sammen gir vi barna en verdifull hverdag.»

Et godt samarbeid gir et godt grunnlag for å gi barna en verdifull hverdag.

Dette samarbeidet mener vi bør bestå av flere aktører:

- Barnehagen med lovverket, rammeplan, FNs barnekonvensjon, statlige og kommunale føringer og de ulike hjelpeinstansene.
- Eierstyret og foreldrene
- Personalet
- Barnas egne behov og medvirkning.

Vi ønsker å nå denne visjonen gjennom verdiene:

Trygghet - lek – læring

Trygghet:

- Vi ønsker at barn, foreldre og personale skal kjenne seg ivaretatt og respektert.
- Vi ønsker å være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
- Samtidig ønsker vi å motarbeide alle former for diskriminering og mobbing.
- Vi ønsker å gi barna omsorg og en forutsigbar og stabil hverdag
- Vi ønsker et godt samarbeid med foreldrene.

Lek:

- Barna skal få stimulere sin fantasi og kreativitet gjennom et bredt spekter av ulike aktiviteter.
- Barna skal få mulighet til aktiviteter og leker som utfordrer det tradisjonelle kjønnsrollemønsteret
- Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal oppleve utfordringer, mestring og ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger
- Personalet skal ha kunnskap om lek og bruke leken som et bevisst læringsverktøy.

Læring:

- Barna skal tilegne seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- Barnehagen skal være støttende og veiledende for familiene
- Personalet i barnehagen skal være faglig oppdaterte

- Barnehagen skal så langt det er mulig, følge med i den digitale utviklingen
- Vi skal gi barna et allsidig læringsmiljø som gir rom for hvert enkelt barns optimale utvikling og forberede barna på en overgang til skolen

Eierform

Epleskogen Barnehage er en foreldredrevet barnehage og er et samvirkeforetak som er medlem i PBL- private barnehagers landsforening.

Årsmøtet er barnehagens øverste organ og gjennomføres i mars måned hvert år.

Årsmøtet velger representanter til Eierstyret og SU, for mer informasjon se barnehagens hjemmeside. <http://epleskogen.barnehage.no/Innhold/Side/49004>

Eierstyret består av 5 foreldre valgt på årsmøtet. Eierstyret samarbeider med daglig leder og har ansvar for barnehagens drift og skal drifte i samsvar med barnehagens vedtekter og årsmøtets vedtak.

Samarbeidsutvalget er et samarbeidsorgan for 2 stk. foreldre, 2 stk. ansatte og 2 stk. fra eierstyret.

Arbeidsoppgaver og sammensetning er beskrevet i barnehagens vedtekter. Se <http://epleskogen.barnehage.no/Innhold/Side/13617>

Driften av Epleskogen Barnehage sikres gjennom Samvirkeoven, Lov om barnehager og en statlig rammeplan, Bærum Kommunes føringer, barnehagens vedtekter og intern driftsplan.

I Epleskogen Barnehage går det økonomiske overskuddet tilbake til drift og vedlikehold av barnehagen.

En barnehageplass i Epleskogen Barnehage SA forplikter en innbetaling på kr 5 000 i andel når barnet starter - andelen blir tilbakebetalt når barnet slutter.

I tillegg er det egeninnsats ved deltakelse på to dugnader pr år.

Avdelingene

De tre avdelingene i Epleskogen Barnehage har følgende fordeling av barn og grunnbemanning:

- Humla: 1- 2,5 års avdeling: 13 barn og 2 pedagogiske ledere og 2,5 assistenter.
- Barkevilla: 2,5 - 4 års avdeling: 15 barn, 1,5 pedagogisk ledere og 2,7 assistenter.
- Marihøna: 4 - 6 års avdeling: 21 barn 1,5 pedagogisk ledere og 2,5 assistenter.
- Ekstraassistenter for barn med spesielle behov kommer i tillegg.
- Barnehagen har egen styrer i 100 % stilling og vaktmester i 20 % stilling.
- Vi har faste ringevikarer ved sykdom og annet fravær av det faste personalet.

Avdelingene deles inn i aldersinndelte grupper to dager i uken.

Gruppene ledes av en pedagog og har alderstilpasset aktiviteter og lek.

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Det pedagogiske arbeidet og fokusområder de siste 4 årene:

- Lekens betydning for barns utvikling: Epleskogen Barnehage har jobbet med temaet Lek fra 2014-2016, og vi tar med oss alle de erfaringene vi har fått videre i arbeidet med lek. Vi hadde fokus på rommet – hvordan vi kan inspirere til lek ved å bruke/ endre rommene (kurs med Fantasifantasten) og vi bruker naturen aktivt.
- Arbeid mot mobbing: Epleskogen Barnehage har jobbet med sosial kompetanse gjennom flere år. Våren 2016 hadde personalet og foreldrene et felles foredrag med påfølgende diskusjoner med Nuria Moe. ”Mobbing i barnehagen finnes det”? Barnehagen har en «Mobbepplan» for å sikre barna et godt psykososialt miljø, denne planen tar utgangspunkt i Bærum Kommunes mal og ligger på barnehagens hjemmeside. Foreldrene signerer at de har lest denne planen.
- Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag: Høsten 2015 startet barnehagen med faste friluftsgupper en gang i uken pr gruppe. Vi laget egen en base i skogen med gapahuk og bålplass. Barnehageåret 2016/17 jobbet barnehagen jobber med tall, former og bokstaver og vi startet vi opp med fysikk eksperimenter og hadde realfagdag sammen med foreldrene. Barnehageåret 2017-2018 valgte vi å fortsette og fordype oss i fagområdene natur, miljø og teknologi. Vi innførte kildesortering, delte ut miljø nett til foreldrene med oppfordring om å bruke mindre plast. Vi startet med programmering ved bruk av datamus med de største barna.
- De andre fag- og fokusområdene, se egne kapitler i årsplanen.

Epleskogen Barnehage SA benytter seg av følgende i vurderingsarbeidet i barnehagen:

- Brukerundersøkelser fra foreldrene, kurs på foreldremøtet i februar, tilbakemeldinger fra foreldresamtaler, foreldremøter, SU og eierstyret. Barnehagen har utarbeidet egne skjema for oppstartsamtaler og foreldresamtaler.
- Ståstedsanalyse, medarbeiderundersøkelser, felles kurs, medarbeidersamtaler, avdelingsmøter, personalmøter og sosiale sammenkomster.
- Barnesamtaler, observasjoner, kartleggingsverktøy som Tras, Nya sit, Alle med og ASQ.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen har utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Dette skal skje i relasjon og samspill med det enkelte barn og barnegruppen. Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Satsingsområdet skal bidra til felles forståelse av hvordan verdiene kan

omsettes til pedagogisk praksis i det daglige arbeidet, og sikre at alle barn får ta del i og medvirke i fellesskapet.

Barn og barndom

**Vår visjon i Epleskogen Barnehage er «Sammen gir vi barna en verdifull hverdag.»
Det gjør vi gjennom våre verdier Trygghet - lek – læring.**

Epleskogen Barnehage SA er:

- En liten og oversiktlig barnehage med 3 aldersinndelte avdelinger.
- En barnehage som er preget av faglig utvikling og refleksjon
- Vi har gode innkjøringsrutiner og aldersinndelte barnegrupper.
- Et personale som ønsker å skape tillit i møte med foreldre.
- Personale som kjenner alle barn og foreldre, og tar felles ansvar på tvers av huset.
- Et personale som er engasjert, kompetent og kvalitetsbevisst og som setter barnet og foreldre i fokus.

Slik ønsker vi å jobbe for at barna skal få en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek:

- Vi støtter og stimulerer barnas utforskertrang og nysgjerrighet.
- Vi setter av tid til opplevelser og gir barna positive og gode barndomsminner.
- Vi er innovative og følger den teknologiske utviklingen i samfunnet.
- Vi bruker leken for å oppnå målene i de ulike fagområdene.
- Vi voksne lytter og har aktiviteter ut fra barns interesser og spørsmål.
- Vi tar utgangspunkt i hvert barns utviklingsmessige ståsted og gir dem progresjon i utviklingen.
- Vi stimulerer til gjensidig samspill mellom barn - barn og barn - voksen.
- Vi har engasjerte voksne som motiverer, inspirerer, ser barnet, lytter, bekrefter og støtter barnet i deres undring og utforskning.

Vi ønsker å støtte barna til å finne sin egen trygghet og forståelse, for dermed å lære ut fra sine egne premisser.

Demokrati

For å fremme demokrati i barnehagen skal alle barn:

- bli hørt.
- få mulighet til å ytre sin mening.
- delta i mindre grupper som inneholder både lek og temaarbeid.
- få delta sammen på fellessamlinger, ved aktivitetsdager/ fagdager og høytider.
- få tilbud om å delta i barnemøter, hvor de kan få uttrykt sine tanker og ideer.
- være trygge på at deres foreldre kan prate deres sak i samtaler med personalet
- få mulighet til å medvirke i egen hverdag. Se mer om dette under barns medvirkning.

Personalet skal

- Observere og planlegge ut ifra barns interesser.

- Planlegge og gjennomføre samlinger.
- Planlegge og gjennomføre barnemøter.
- Lytte til barns ønsker og synspunkter gjennom den daglige samtalen.
- Forberede og gjennomføre foreldresamtaler.

Mangfold og gjensidig respekt

For å fremme mangfold og gjensidig respekt i barnehagen:

- Skal alle barn få være den de er.
- Skal alle barn og voksne få bli hørt og fortelle om sine ønsker og behov. Se kapittel om demokrati.
- Markering av pride og kjærlighet mellom alle kjønn.
- Synliggjør vi hvilke land barna kommer fra.
- Vi teller og lærer ord på ulike språk.
- Arrangerer vi FN-dagen hvor familiene tar med sin kultur inn i barnehagen. Mat, musikk osv.

Personalet skal

- Formidle til barna at alle er forskjellige og at dette er helt naturlig og greit. Dette gjennomføres i daglig samtale, samlinger, tema og arrangementer.
- Synliggjøre barnas land og deres flagg for resten av gruppen. Vi har et stort verdenskart på kjøkkenet som blir brukt til dette.
- Bruke noen enkle ord og uttrykk fra de forskjellige språkene på avdelingen.
- Personalet får hjelp av foreldre til å få formidlet tall på deres morsmål.
- Arrangere FN-dag og oppfordre alle familier om å komme.

Barnehagen som kulturarena

Barnehagen har en viktig rolle som arena for utvikling av kulturell identitet.

I Epleskogen Barnehage har vi barn med foreldre fra mange ulike land med egne kulturtradisjoner.

Personalet kommer også fra ulike kulturer og sammen danner vi et kulturelt fellesskap.

I Epleskogen Barnehage ønsker vi å by på rike kulturimpulser, opplevelser og erfaringer.

Barna gjenskaper selv og fornyer kulturen i barnehagen, i samspill med hverandre, med voksne og ulike situasjoner i løpet av barnehagehverdagen.

Vi ønsker at barna skal få muligheter til å uttrykke seg gjennom mange «språk» og kombinere disse i et lekende fellesskap og med ulike estetiske uttrykk.

Vi ønsker at barnekulturen i barnehagen vår blir en kultur av, med og for barn.

Barnehagen skal by på rike kulturimpulser, opplevelser og erfaringer.

Når barn leker, ønsker vi at deres forståelse, innsikt og ferdighet bearbeides og endres.

Slik former leken barna, og slik skaper barna sin egen kultur.

Barna står sentralt i planlegging og gjennomføring av våre tradisjoner. De voksne har et ansvar for formidling av tradisjon som skaper tilhørighet, det være seg bøker, litteratur, eventyr, sang, musikk og skapende virksomhet. Kultur handler også om arv og tradisjoner og om å skape og gjøre den levende.

Gjennom kulturformidling ønsker barnehagen å skape opplevelser som inspirerer og styrker barnets evner til lek, skaperlyst og aktivitet.

Barna er deltagende i tradisjonelle feiringer, tradisjoner, verdier og holdninger i barnehagen. Barnehagen tar del i det kulturelle tilbudet som er i nærmiljøet ved bl.a. bruk av biblioteket, turområder, lekeplasser, teater, kino, museer og lignende.

Epleskogen Barnehage sine egne tradisjoner og markeringer gjennom barnehageåret.

- Brannvernuke
- Vennskapsuke
- FN markering med foreldre, barnehagen har eget fadderbarn gjennom SOS.
- Jul, juletradisjoner, luciamarkering i barnehagen og på eldresenter, nissefest og juletreffest
- Skiskole, aking og leker med snø om vinteren.
- Karneval
- Påske markering, Id markering, markering av samenes dag, pride markering.
- 17 mai feiring
- Skolesamarbeid/besøk
- Sommerfest
- Foreldremøter og dugnader med foreldre.

Likestilling og likeverd

Vi ønsker:

- Å respektere hverandres kjønn.
- Å være bevisste på ikke å forskjellsbehandle gutter og jenter ut ifra kjønn.
- Å være bevisste på hva og hvordan vi snakker til gutter og jenter.
- At personalet er gode rollemodeller.
- Å ansette menn i ledige stillinger. Barnehagen har pr. 2018, 35 % menn som er ansatt i barnehagen.

Hvordan oppnår vi dette:

- Personalet observerer hverandre i hverdagssituasjoner og bevisstgjør hverandre.
- Oppfordre til lek på tvers av kjønn, gutter og jenter leker sammen.
- Motivere guttene til finmotoriske aktiviteter og jentene til grovmotoriske aktiviteter.
- Ta hensyn til bakgrunn, kultur og religion
- Ikke å forskjellsbehandle kjønnene, men ha fokus på de ulike individene og se hvert enkelt barn.

I perioden 2012-2014 var Epleskogen barnehage med i et prosjekt i regi av Bærum kommune. Temaet for prosjektet var «Likestilling og likeverd i det praktisk pedagogiske arbeidet i barnehagen». Personalet i barnehagen var på ulike kurs og foredrag. Pedagogene var med på samlinger i regi av kommunen. Gjennom samtaler og erfaringsdeling kom vi frem

til at vi ønsket å ha fokus på hvordan personalet i Epleskogen barnehage kan gi alle barn like muligheter og erfaringer uavhengig av barnets kjønn, etnisitet eller religion. Prosjektet ble avsluttet i desember 2014, men prosjektet gav oss mye verdifull erfaring som vi tar med oss videre i vårt arbeid med barna.

Bærekraftig utvikling

Vårt mål med fokus på bærekraftig utvikling, natur og miljø:

- Øke kompetansen til barna om natur, fenomener og miljøvern.
- Vi ønsker å øke barnas læring og motivasjon i naturfag, oppsøke naturen og undre oss sammen med dem.

Hvordan vi jobber systematisk i barnehagen med bærekraftig utvikling, natur og miljø.

- Personalet skal ha en felles forståelse, en tanke og en plan for hvordan vi ønsker å jobbe med dette i hverdagen.
- Vi må være undrende, nysgjerrige og lekende sammen med barna. Et engasjert personale er viktig. Vi må bruke humor og by på oss selv.
- Vi skal jobbe med fokusområdene spontant og planlagt.
- Målet må være at vi skal engasjere barna til undring og nysgjerrighet om naturen rundt oss, årstidene og naturfenomener
- Vi blir kjent med Blekkulf som forteller oss hvorfor det er så viktig å ta vare på livet i havet og på land, og hvordan vi kan bli gode miljødetektiver.
- Vi har fokus på natur, miljø og resirkulert materiale.
- På turer skal vi ha alltid ha tid til undring og dele gleden ved å være ute i naturen. For å lære gode holdninger om å ta vare på naturen, vil vi alltid ha med søppelposer og hansker så vi kan plukke med oss søppel på tur.
- Vi vil fortsette med å plukke med oss naturmaterialer som vi kan lage noe av.
- Friluftsgupper: Barna får jevnlig oppleve naturens mangfold og viktigheten ved å ta vare på dyr, fugler og insekter.
- Barna blir kjent med nærmiljøet sitt gjennom blant annet turer.
- Fra knopper på treet til eplekake på barnehagens bursdag: I Epleskogen vår får barna se hvordan de ulike årstidene påvirker epletrærne våre fra å være knopper til å bli eplekart for så å bli saftige modne epler.
- Sette poteter og andre grønnsaker i grønnsakshagen vår
- Kildesorterer på avdelingene
- setter opp insekts hotell og fuglekasser.
- Barna bruker Ipad, stjernebarna lager film.

Det er viktig at vi setter av tid og ro til gjennomføring av de planlagte aktivitetene. I måned og ukeplanene våre vil det komme frem hvilket område vi ønsker å sette ekstra fokus på.

Bærum - en klimaklok kommune

I barnehagen vår er vi opptatt av å ta vare på jorda.

Vi er bevisste på vårt forbruk og er flinke til å kildesortere. Barna har fått en nøye gjennomgang av hvilke materialer som skal i de ulike søppelkassene på avdelingen.

Ordensbarna blir med og kaster søppelposene i riktig konteiner utenfor barnehagen.

Barna blir kjent med viktigheten av å gjenvinne materialer ved at vi leser og ser på filmer av at ting kan brukes på nytt, men kanskje i en ny form.

Dette barnehageåret har vi hatt et prosjekt som vi har kalt ” Livet i havet”. Barna har lært å bli glad i skapningene som bor i havet, og har syntes det har vært trist å høre om all søpla som havner der hver dag. Den gamle miljøhelten ” Blekkulf ” har vært hos oss og lært oss om hvordan vi kan ta vare på jorda vår, og hvordan barna kan bli gode miljødetektiver.

Gjennom bøker, lek og søk på internett har vi blitt tøffe miljødetektiver. ” Bruk hodet, vi har bare én klode!”

Foreldrene har fått utdelt miljø-nett til hvert enkelt barn som en oppfordring til å bruke mindre plast.

Livsmestring og helse

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner og utvikles gjennom handlinger og opplevelser i alle situasjoner i løpet av dagen. I vårt arbeid med sosial kompetanse er det spesielt selvhverdelse, empati, prososial atferd, selvkontroll, lek glede og humor som står i fokus. Å forholde seg til andre er noe av det vesentligste barnet lærer i barndommen. Gjennom prososial atferd får man snudd oppdragelsen fra å primært dreie seg om grensesetting, til i stedet å sette ord på, oppmuntre og gi oppmerksomhet til de positive samhandlingene man ønsker av barna.

Rammeplanen for barnehagen peker på at sosial kompetanse ikke er medfødt og dermed ikke utvikles av seg selv. Barna lærer sosial kompetanse først og fremst gjennom det de opplever hver dag, og det er derfor viktig at de voksne har det med seg i alt de gjør. Det betyr å anerkjenne og oppmuntre til sosiale handlinger og veilede der det er nødvendig. Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap.

Vi jobber ut fra 5 hovedområder innen sosial kompetanse:

- Selvhevde: å kunne ta initiativ overfor andre og kunne hevde sine meninger, ønsker og behov.
- Selvkontroll: å kunne utsette egne ønsker og behov i situasjoner som krever turtakning, å kunne kompromisse og takle konflikter/uenigheter.
- Lek, glede og humor: å kunne spøke, ha det morsomt og forstå lekesignaler
- Empati: å forstå hva andre føler og handle passende overfor dem.
- Prososial atferd: å ha positive holdninger og gjøre noe frivillig som har målsetning å være til nytte for andre. Vise respekt for andre.

Personalet skal:

Hjelpe barna til å styrke barnas sosiale kompetanse gjennom å være bevisste på:

- Konfliktløsning
- Egne og andres følelser

- Turtaking, kunne vente på tur
- Ta hensyn til andre
- Humor og glede
- Nulltoleranse for mobbing
- Hvordan melder jeg egne behov, oppøve selvinnsikt
- Hvordan er jeg mot andre og hvordan ønsker jeg at andre skal være mot meg?

Hvordan oppnår vi dette?

- De voksne er tilstede i leken
- Ta barna på alvor og hjelpe dem med å løse konflikter med andre barn.
- Ved å bruke verktøyet Røde og grønne tanker.
- Kompetansesamlinger. Dukker og rollespill i samlingsstunden som demonstrerer ulike situasjoner barna kjenner seg igjen i. F.eks konfliktløsning og fordelene ved empati.
- Være gode rollemodeller
- Se hvert enkelt barn. Alle barna skal ha en opplevelse av å være viktig i barnegruppen.
- Barnesamtaler

Vi markerer ”Vennskapsuka” i september (se vennskap og felleskap), som er en del av kampanjen ”Manifest Mot Mobbing” som Regjeringen har tatt initiativ til.

Målet for kampanjen er å bidra til økt fokus på vennskap og samarbeid for å motvirke mobbing. Her vil vi tilnærme oss temaene gjennom drama, samtaler og i lek. Epleskogen Barnehage har nulltoleranse mot mobbing.

Dette er hva kampanjen definerer som mobbing:

Mobbing

Mobbing er et begrep som benyttes ulikt i ulike sammenhenger. Begrepet mobbing benyttes ofte om alt fra erting til voldelige overgrep. For å bekjempe mobbing er det viktig at vi har en felles forståelse for hva mobbing er.

Vi definerer mobbing som:

”Med mobbing mener vi gjentatt negativ eller ”ondsinnnet” atferd fra en eller flere rettet mot noen som har vanskelig for å forsvare seg. Systematisk utestengning eller gjentatt erting på en ubehagelig måte er også mobbing”

På denne bakgrunn kan vi si at mobbing har tre viktige kjennetegn.

--Trakasseringen er ondsinnnet og rammende

--Den pågår over tid

--Det er ubalanse i styrkeforholdet, både fysisk og psykisk

Det er viktig å understreke at opplevelsen av mobbing er subjektiv. Definisjonsretten ligger hos den som føler seg utsatt for mobbing.

http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/Grunnskole/Manifestmotmobbing_20112014.pdf

Vi ønsker å forebygge mobbing ved å:

- Skape gode og støttende relasjoner mellom barn - barn og barn - voksne.
- Være voksne som er forutsigbare og tydelige.
- Være voksne som er flinke til å gi positive tilbakemeldinger, rose og oppmuntre.
- Ha klare regler og rutiner.
- Godt tilsyn – observasjoner inne og ute.
- Utøve klok håndtering når barn utfordrer.
- Tett kontakt med hjemmet.

RELASJONER

«Samspill foregår i alle omsorgssituasjoner, lek og læringssituasjoner, med andre ord i alle daglige situasjoner i barnehagen. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre» (rammeplanen s.31).

Små barn er avhengig av å knytte gode relasjoner til andre barn og voksne i barnehagen for å kunne utvikle seg og lære. De voksne har ansvaret for kvaliteten på relasjonen mellom barn og voksne. Barn behøver voksne som ser dem og er i stand til å regulere og veilede på en klok måte.

Et samspill er til stede når barnet og den voksne er aktive og samhandler med hverandre. Det skjer en vekselvirkning der begge parter gjensidig påvirker hverandre. Det er kvaliteten på dette samspillet som vil være avgjørende for om barnet vil få en god tilknytning til sine omsorgspersoner.

For å sikre kvaliteten på samspillet bruker vi metoden Circle of security som verktøy. Circle of security, eller Trygghetssirkelen som den heter på norsk, er en tilknytningsmodell som lærer deg å se barnet innenfra og forstå barnets signaler bedre.

Tilknytning er kort forklart en dypfølt forbindelse som en person danner til en annen bestemt person slik at de kan være forent over avstand og tid. Når den type følelser er etablert vil det hjelpe barnet med stress og andre følelser. Ved å være tilstede, bruke tid og anerkjenne barnet og dets følelser, skaper vi en trygg base for barnet. Trygghetssirkelen sier at barnet trenger en voksen som: *Støtter min utforskning ved at du passer på meg, fryder deg over meg, hjelper meg, har det gøy med meg*. Barnet trenger også at den voksne tar imot meg når jeg søker deg, *ved å beskytte meg, trøste meg, viser godhet for meg og organiserer følelsene mine*.

De voksne skal være en trygg base som støtter barnets utforskning, og en sikker havn som tar imot barnet når det søker deg. Ved å forstå hvor barnet befinner seg i trygghetssirkelen kan den voksne gi barnet den tryggheten og støtten det har behov for.

Hele personalet i Epleskogen barnehage har vært på kurs i Trygghetssirkelen med Stig Torsteinson.

- 3 pedagoger har tatt etterutdanning «Barn i risiko» på høgskolen i Oslo og Akershus.
- 2 pedagoger har vært på et todagers kurs om relasjoner.
- Relasjonssenteret på Høvik har holdt foredrag i barnehagen for foreldre og personalet om «Relasjoner med barn».
- Barnehagen oppfordrer foreldre å benytte seg av COS-kurs på helsestasjonene.

For å skape gode relasjoner skal personalet bidra til at barnet:

- Får en positiv start, ved å gi barnet og foreldre tid, trygghet og tillit.
- Får en forutsigbar hverdag, med gode rutiner og trygge rammer.
- Skal oppleve gode tilknytningspersoner, som justerer seg etter barnets behov.
- Opplever en åpen dialog mellom foreldre og personalet. Personalet skal møte foreldrene respektfullt og anerkjennende med fokus på barnets beste.
- Skal føle seg verdsatt og godt likt. Vi ser barnet, er lyttende, er anerkjennende og gir positiv bekreftelse.
- Skal utvikle gode kommunikasjonsferdigheter gjennom samtaler om det barnet er opptatt av.
- Får gode fellesopplevelser. Felles erfaringer gir grunnlag for samspill og lek.
- Er en god venn og får gode venner. Veilede, være tilstede og sette ord på det som skjer. Vi jobber med sosial kompetanse.
- Opplever barnehagedagen som meningsfull. Beskrive, utvide og gi forklaring til det barnet opplever ved å vise følelser, entusiasme og innlevelse. Vi undrer oss sammen med barnet.
- Utvikler tro på seg selv og oppleve mestring. Gi positiv anerkjennelse.
- Omgir seg med tydelige voksne som hjelper barnet med å regulere følelser selv og vise barnet positive alternativ.
- Skal glede seg til å komme i barnehage og være i et positivt og utviklende miljø. Vi har fokus på humor, glede og nysgjerrighet.

Barnehagen bruker måltider og matlagingsgrupper for å bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner (se Kropp, bevegelse, mat og helse- kosthold s.32)

Barnehagens formål og innhold

Omsorg

Barn har rett til omsorg.

Barnehagens personale har en forpliktelse til å handle omsorgsfullt ovenfor alle barn i barnehagen.

En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, skape gode relasjoner og til gradvis og ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

Å se omsorg og dannelse i en sammenheng er beskrevet i barnehageloven.

Tidligere har man snakket om omsorg og oppdragelse, men dannelsesbegrepet har et større innhold enn oppdragelse.

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Omsorgens intensjon er utvikling av trivsel, trygghet og tilhørighet.

Muligheten for å kunne gi og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse.

For å arbeide i retning av disse målene, ønsker vi:

- Være voksne som legger vekt på godt samspill mellom barn og voksne, ha positiv innstilling, godt humør og god vilje til samarbeid.
- Fokus på sosial kompetanse i starten av barnehageåret der vi prater mye sammen om hvordan vi kan være en god venn, og hvordan vi kan gi hverandre gode følelser ved å gi hverandre ros og oppmuntringer.
- Kartlegge personalets relasjon til barna på avdelingen. Det er de voksne som har ansvar for å skape gode og omsorgsfulle relasjoner til barna.
- For at alle barna skal føle at de blir møtt med åpenhet, varme og interesse, har alle barna en primærvoksen. Denne voksne tar seg tid til hvert enkelt primærbarn i løpet av dagen, og ser til barna i rutinesituasjoner som av/på kledning, ved måltidene og i lek og aktiviteter.
- Være voksne som tar seg tid til hvert enkelt barns behov i løpet av dagen i rutinesituasjoner som av/på kledning, ved måltidene og i lek og aktiviteter.
- Være forutsigbare voksne som utøver positiv grensesetting med den voksen som veileder.

- Være tilstedeværende voksne som bekrefter barna.
- Praktisere ”Bli kjent samtale” i tilvenningsperioden
- Forutsigbar dagsplan med rom for fleksibilitet og tid til enkeltbarn.
- Ha fokus på empati, omsorg og vennskap i samlinger og hverdagsaktiviteter.
- Å vektlegge at barna opplever glede og mestring i hverdagen, trening i å delta aktivt i et fellesskap med andre barn, og videreformidle gode verdier og holdninger.
- Barn har behov for ro og hvile i løpe av en dag. På avdelingen har vi en lesestund som barna kan krysse opp i når de kjenner behov. Fruktstunden etter 3-maten blir en hvilestund, da leser vi gjerne bok eller hører på rolige musikk.

Lek

Om lek og lekens betydning:

Føringer: Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold : <http://www.lovdatab.no/all/hl-20050617-064.html#2>

Rammeplan:

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre

Dette skal skje ved:

- At personalet støtter, inspirerer og oppmuntrer barns lek
- At personalet viser interesse og engasjement og deler av sin kunnskap
- At fagområdene skal knyttes til både formelle og uformelle lærings situasjoner
- At voksne har fokus på barns medvirkning
- En hensiktsmessig utforming av det fysiske miljø
- At voksne stimulerer barns nysgjerrighet og møter deres spørsmål på en respektfull måte.
- At personalet tar ansvar for å sikre utvikling i leken
- At vi har fokus på sosial kompetanse
- At personalet legger til rette for at alle barn skal oppleve vennskap.

Lek er en del av barnets kultur og en aktivitet som er naturlig for barnet. Barnet leker fordi det har lyst til å leke og fordi det er godt å leke. Dette gir leken en egenverdi. Barnet lærer seg selv å kjenne gjennom samspill med andre og gjennom samspill med de fysiske omgivelsene (Lillemyr, 2001). Det finnes ulike typer lek. Det er ikke uvanlig at barn kombinerer flere leketyper. Her er en kort beskrivelse av noen vanlige leketyper:

Parallellek: Lek hvor barna leker det samme uten å leke med hverandre.

Rollelek: I denne type lek går barnet inn i en rolle. I denne rollen er ikke barnet lenger seg selv, men kan for eksempel være politi, sjørøver, mor eller far. Barnet kan prøve ut ulike måter å være på ved å endre stemme og oppførsel. Det kan være en god måte for barnet å bearbeide ulike livssituasjoner og hendelser. Barnet kan komme ut av en slik lek med nye erfaringer og forståelse om seg selv og omverdenen.

Fysisk aktiv lek: Denne leken er en aktiv lek der barnets fysiske aktivitet gjerne er høy. Eksempler på en fysisk aktiv lek kan være stafett, politi og tyv, klatre i stativ og trær. Helsedirektoratet har gått ut med anbefalinger om at barn skal være fysisk aktiv minst 60 minutter hver dag. Lek kan være en fin måte å inspirere til fysisk aktivitet på for å dekke denne anbefalingen.

Konstruksjonslek: Barna bygger noe med ulike materialer som klosser, plastelina, puslespill og hyttebygging. Konstruksjonslek kan være fint for å trene opp finmotorikken og systematisk tenkning. Det kan være nødvendig med godt samarbeid mellom barn-barn og barn-voksne for å få til et ønsket resultat.

Regellek: Lek som innebærer at deltagerne må følge regler. Det kan være leker som ”hauk og due” og ”rødt lys”. Andre eksempler på regellek kan være brettspill. Det kan være vanlig at barna endrer og finner på regler underveis i leken for å endre spenningsnivået.

Fantasilek: Alt er på ”lissom”. Barnet kan komme i en tilstand som kalles flytsonen. Barnet reiser inn i fantasiverdenen og kan glemme tid, rom og sted. Dette er et godt sted for barnet å være.

Det er viktig å tilrettelegge for et godt lekemiljø i barnehagen. Det fysiske rommet må innby og inspirere til lek. Forskjellige omgivelser skaper rom for ulike utfordringer og ulik lek.

I Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at ”Barnehagens fysiske miljø skal utformes slik at alle barn får gode muligheter for å delta aktivt i lek og andre aktiviteter. I tilretteleggingen av det fysiske miljøet må det tas hensyn til at barn i ulike aldre og med ulikt ferdighetsnivå skal bruke samme arealene.” (Rammeplanen, 2011, s. 22)

De aldersinndelte gruppene vil være mye ute og leke i naturen. Naturen er en dynamisk lekeplass som gir rom for fantasi, kreativitet og lek. Barna må bruke sin fantasi til å se mulighetene i omgivelsene. Vi vil legge til rette for at barna skal møte utfordringer og ha aktiviteter tilpasset deres alder- og mestringsnivå.

De voksne i barnehagen må være tilgjengelig for barna. De må støtte, veilede, inspirere og oppmuntre leken. Når de voksne er tilgjengelige sikrer det at alle barn får gode opplevelser av å mestre samspill med andre barn i lek. Dette fremmer et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta i lek og erfare glede. De voksne må påse at alle barn inngår i lekerelasjoner og kan lekekodene.

Lekekodene er ulike måter å komme inn i leken på: forhandlingsteknikker, skille mellom lek og virkelighet, sette grenser for seg selv og opplevelsen av humor.

Barna uttrykker seg, knytter vennskap og skaper tilhørighet. Det er helt nødvendig for at de skal trives! Lek er indre motivert, lystbetont og frivillig.

De voksne må ha respekt for leken.

Personalet skal:

- Legge til rette for lek. Leker og rom skal være tilpasset barnas alder, modenhet og behov.
- Gi barna tid til lek
- Være tilstede der barna leker. Observere, veilede og bidra til ny læring. Barnas lek og kunnskap vil utvikles og utvides gjennom voksnes medvirkning.
- Gjennom temaarbeid og tilrettelagte aktiviteter tilfører vi barna ny kunnskap. Disse skal være tilrettelagt etter barnas interesser og modenhetsnivå slik at alle kan ha en meningsfylt læresituasjon. Ved å tilføre ny kunnskap blir leken mer innholdsrik.

Hvordan oppnår vi dette?

- For at personalet skal kunne legge til rette for at alle barna får et best mulig tilbud i barnehagen, må de observere barna for å finne ut hva de er opptatt av, hvordan barna uttrykker seg, hvordan barna samhandler i lek og hvordan barnegruppen som helhet fungerer sammen. Personalet må også observere barna for å finne ut om det er enkelte barn som trenger ekstra hjelp og støtte. På bakgrunn av observasjoner og kartlegging vil eventuelle tiltak vil bli igangsatt i samarbeid med foreldrene.
- Vi tilrettelegger og organiserer leketøy, rom og utstyr
- Temaarbeid for å tilføre ny kunnskap og undre seg med barna
- Aktive voksne som deltar i leken for å se hva barna trenger støtte til i leken. Vi ser hva de interesserer seg for og hva de har behov for.
- Vi organiserer dagen og setter av tid til lek.
- Legger til rette for temalek.
- Hjelper barna med å lage små hytter der de kan kripe inn.
- Vi beskytter leken, avbryter ikke hvis vi kan unngå det.
- Vi er kreative og benytter oss av de mulighetene vi får, har og tar.
- Vi møter forberedte til samlingsstunden og andre tilrettelagte aktiviteter.
- Har friluftsgupper der barna kan utfolde seg i skog og mark.

Danning

Danning er et videre begrep enn oppdragelse. Danning skjer i barnets samspill med omgivelsene. Det er en del av sosialiseringprosessen hvor barn bl.a. lærer om sin kulturelle bakgrunn, forskjellige koder og normer vi har på de forskjellige arenaene i livet osv. Barnehagen er en viktig arena for dannelsesprosessen i førskolealder. Danning er en kontinuerlig prosess som forutsetter refleksjon, og som foregår hele livet.

Dannelse kan beskrives som en kombinasjon av kunnskap og sosial kompetanse. På folkemunne kan man også kalle dannelse for "god folkeskikk".

I tillegg til manerer og folkeskikk, innebærer dannelsesbegrepet rett og slett formingen av et menneskes personlighet – og tanker rundt hva slags mennesker vi ønsker å være. Voksne er rollemodeller med alt vi sier og gjør. Omsorgsgiver har en beredskap til å hjelpe, støtte, gi anerkjennelse og bekreftelse. Omsorg og dannelse skal skje i nært samarbeid med hjemmet. Foreldre/ foresatte og personale må bygge opp et gjensidig tillitsforhold. Samtidig må personalet være tydelig tilstede og engasjert i barnets trivsel og utvikling. Et barn som får lov til å være med å bestemme over sin hverdag i barnehagen (se medbestemmelse) vil på denne måten få mulighet til å utvikle sin kritiske tenkning, etiske vurderingsevne og evnen til å yte motstand.

Med den nye formålsbestemmelsen har barnehagens samfunnsmandat blitt mer omfattende og tydelig. Den nye formålsbestemmelsen stiller høye krav til barnehagepersonalet som skal praktisere verdiene i daglig samspill med barna og i samarbeid med foreldrene. Personalet har jobbet og blitt kjent med den nye formålsparagrafen. Vi ønsket å finne ut hva endringene med det nye begrepet *danning* betydde for personalet i Epleskogen.

Vi konkluderte med at vi allerede jobbet med begrepet danning i vår barnehagehverdag, men at vi ønsker å bli mer bevisst på hvordan vi jobber.

Læring

En viktig del av leken er barnas unike måte å tilnærme seg læring på gjennom lek. Lek blir den viktigste arenaen for læring i barnehagen. Det blir derfor viktig at det settes av tid og rom til lek. Leken fremmer barns utvikling på flere områder: fysisk, sosialt, emosjonelt og språklig. I leken styrker og utvikler barna sin egen identitet og selvfølelse. Gjennom leken kan barna bearbeide hverdagsopplevelser eller viktige hendelser i livet. Det er viktig at det settes av tid til frilek som gir rom for barnas egne gode måter å leke på. Men det må også settes av tid til lek der den voksne kan bidra med voksenstyrt læring.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Vennskap og fellesskap

Vi starter høsten med å ha en vennskapsuke (se psykososiale miljøet) der vi snakker mye om hva vennskap er, hva er en venn osv. Vi deler barna inn i lekegrupper slik at barna skal bli godt kjent med hverandre i mindre grupper. Når vi går på tur har alle fått en turvenn som de skal holde i hånden på turen. Barna har mulighet til å besøke de andre avdelingene slik at de kan bygge vennskap utenfor sin avdeling. Dette er tiltak vi gjør som bidrar til en lettere overgang til ny avdeling når barnet skal bytte avdeling på høsten. Å skape gode relasjoner til hverandre er med på å forebygge utestenging, krenkelser og mobbing. (se kap. Om mobbing)

Kommunikasjon og språk

Hvordan gjør vi det i Epleskogen barnehage:

- Personalet er bevisst deres rolle som språklige forbilder. Personalet bruker benevnelse og er tydelige i sin kommunikasjon. Personalet bruker korrekte ord og begreper fremfor peking og setninger som «kan du gi meg den der?». Vi sier heller: «kan du gi meg den gule fargeblyanten?»
- Barnehagen legger til rette for et godt språkmiljø. Et godt språkmiljø innebærer at det finnes og gis rom for mange former for kommunikasjon gjennom fysiske, estetiske og verbale uttrykk. Personalet skal legge til rette for at alle barn skal bli sett og hørt, uavhengig av kommunikasjonsform. Barnet kan uttrykke et behov med kroppen, den voksne responderer med å bruke ord til å beskrive barnets behov: «Ja, du vil ha ballen?». Barnehagen kartlegger språkmiljøet jevnlig.
- Barnehagen har en språkansvarlig. Språkansvarlig skal sikre kompetanseheving av personalet og i samarbeid med personalet se til at språkarbeidet i barnehagen blir gjennomført.
- Personalet skal være tilstede og lyttende i samtaler med barn. De skal tidlig fange opp og støtte barn som har ulike former for språkvansker. Gjennom helhetlig observasjon, samtaler og kartlegging vil personalet, i samarbeid med foreldrene, kunne tilrettelegge og iverksette tiltak for å bedre barnets språkutvikling.
- I Epleskogen barnehagen er det mange barn med ulike språk- og kulturell bakgrunn. Vi ønsker å støtte disse barna i å bruke sitt morsmål. Vi har flerspråklige assistenter som leser bøker og eventyr på ulike språk. Vi samarbeider med foreldrene om å finne sanger på barnets morsmål som hele barnegruppen kan lære. Vi har fokus på at barna skal være stolte av sitt morsmål og bruke morsmålet i ulike sammenhenger i barnehagen. Vi teller på de ulike språkene og lærer «Hei» og «ha det».

Barnas medvirkning

Vi oppfordrer til barns medvirkning ved å:

- Fremheve barnets styrke og positive sider.
- Gi barna mestringsfølelse.
- Se hver enkelt.
- Ha et bevisst forhold til at barna i gruppen er ulike, og dermed skjer barns rett til medvirkning ut fra hvert enkelte barns ståsted og på det nivået barnet er på.
- Inkludere barna i hverdagen, ved at barna selv får bestemme aktiviteter.
- Dele i smågrupper slik at barna opplever mestring og medvirkning på deres nivå.
- Ha organiserte samlingsstunder hvor alle barn kan få utbytte uansett alder, personlighet og kunnskapsnivå.
- Sette av god tid til å lytte til barnas synspunkter og ta dette i bruk i vårt vurderingsarbeid.
- Gi rom for lek, spontanitet, fantasi og barnas egne prosjekter.
- La barna ta del i hverdagsrutiner som for eksempel å forsyne seg selv av varmmaten, skjenke melk/vann, rydde inn i oppvaskmaskinen osv.
- Vi legger gjerne planer til side for å følge barnas initiativ

- Barna er med på å bestemme deler av ukens aktiviteter. Dette gjør vi ved å ta dem med på planleggingen og lytte til barnas ønsker og interesser.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen er et kompletterende miljø til hjemmet, og foreldrene er barnehagens nærmeste samarbeidspartnere. Barnehagen kan fungere som en støtte og veileder for foreldrene når det gjelder omsorg og oppdragelse. Epleskogen barnehage er opptatt av at samarbeidet skal være preget av åpenhet, tillit og gjensidig respekt.

Dette gjør vi ved å:

- Være voksne som bryr seg ordentlig og er engasjerte i ditt barn.
- Daglige kontakten med foreldrene.
- Uformelle og formelle samtaler.
- Tilbakemeldinger.
- Foreldremøter og foreldresamtaler
- Felles arrangementer som blant annet dugnader, arrangement i forbindelse med FN-dagen, kurs og fagdager sammen med foreldre.
- Informasjon gjennom årsplaner, månedsplaner og dags rapport. Vi bruker hjemmesiden til å informere foreldre om våre planer.

Foreldremedvirkning.

Vi ønsker å ha en lav terskel for å sette av tid til samtale med foreldrene.

Det er viktig å klargjøre på et tidlig tidspunkt at foreldrene innehar hovedoppgaven i oppdragelsen av barna, mens barnehagen har erfaring og kompetanse på barn generelt. Med barnet i fokus har foreldre og barnehagen et godt utgangspunkt for godt samarbeid.

Foreldre har flere møteplasser i barnehagen hvor de kan medvirke: foreldremøtene /-samtalene, gjennom brukerundersøkelse, dugnader, andre fellesarrangementer og ved deltakelse i årsmøte, eierstyret og i samarbeidsutvalget.

Våre forventninger til foreldrene:

- Barnehagen forventer at foreldre og foresatte behandler andre med respekt og anerkjennelse, være seg egne og andre barn og deres familier, og ansatte i barnehagen.
- At de forteller om barnet sitt behov, si fra hvis det er forandringer i barnets liv, at de lytter til hva barnehagen forteller om barnet, og at de oppsøker informasjon selv.
- At dere leser våre månedsbrev, vår årsplan på vår hjemmeside.
- At dere sier hei og ha det når dere leverer - og når dere henter barna i barnehagen. Da vil dere hjelpe oss slik at vi til enhver tid vet hvilke barn som er i barnehagen.
- Vi oppfordrer foreldrene til å ikke bruke mobiltelefon i barnehagen
- At klær, sko og utstyr er navnet og på plass i kurvene tilpasset årstidene.
- At barna på utedager til enhver tid har på seg og med seg riktig turutstyr.
- At dere gir beskjed til barnehagen før kl. 9.30 om barnet ikke kommer den dagen.
- At dere informerer barnehagen dersom det er hendelser som kan ha konsekvenser for barnets hverdag. Dette gjelder for eksempel om barnet har sovet dårlig eller om barnet opplever sykdom i nærmeste familie, skilsmisse, dødsfall, konflikter el.

- At dere engasjerer dere og gir tilbakemeldinger på en saklig og god måte, både når dere er fornøyde eller er misfornøyde.
- At dere skriver dere opp på foreldresamtaler og at dere samarbeider med barnehagen for felles mål om barna.
- At dugnadstimer blir gjennomført i henhold til vedtektene.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen – tilvenning

Barn og foreldre blir invitert til å besøke barnehagen før oppstart.

De møter pedagoger fra avdelingen hvor de skal begynne i august, får informasjon og omvisning på avdelingen.

I tiden før oppstart oppfordres også foreldre til å besøke barnehagen slik at barnet kan få leke og gjøre seg litt kjent.

Ved oppstart får barnet en primærkontakt. Primærkontakten vil følge barnet tett og skape en trygg tilknytning. Det blir satt av en tilvenningsperiode sammen med foreldrene. Varigheten på denne varierer ut fra barnets behov.

Innen 2 uker vil pedagogen gjennomføre en oppstartsamtale med foreldrene, for å få mer kjennskap til det nye barnet og familien.

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

Ved bytte av avdeling vil barnet over en periode i forkant av byttet besøke den nye avdelingen sammen med voksne fra den gamle avdelingen.

Det blir etter behov gjennomført en foreldresamtale med pedagog fra begge avdelinger og det blir satt av tid til tilvenning sammen med foreldrene hvis det er behov for dette. Barnet får en voksen som primærkontakt på avdelingen.

Det blir satt opp lekegrupper med jevngamle barn på den nye avdelingen for å bli kjent med nye lekekamerater.

Fra barnehage til skole

Rammeplanen:

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang til skole og eventuelt skolefritidsordningen. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Bærum kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole. Epleskogen barnehage følger disse rutinene.

<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/barnehage/kvalitet-i-barnehagene/overgangsrutiner-barnehage-skole-sept-2017.pdf>

Hvordan vi gjør det i Epleskogen Barnehage:

Stjernebarna

Barnehagen har hovedsakelig barn som tilhører Evje, Jong, Løkkeberg og Blommenholm skolekrets.

Det siste året i barnehagen har barna to formiddager i uken med kreative og skoleforberedende aktiviteter. Stjernegruppen er ledet av en pedagog.

I Epleskogen Barnehage starter vi opp med skoleforberedende aktiviteter med Stjernebarna i august måned.

Barna trenger individuell støtte for å kunne møte skolen på en god måte, og det ønsker vi å ta hensyn til ved å dele barna inn i smågrupper sammen med en voksen.

Vårt hovedmål med Stjernebarn-gruppen er først og fremst å gi barna utfordringer og opplevelser som støtter og videreutvikler 5-åringens nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær, motoriske ferdigheter og styrker deres selvstendighet.

Førskolebarna har ofte forventninger til skoleforberedende aktiviteter, og disse imøtekommer vi med å gi dem hver sin oppgavebok og en blyant ved oppstart av stjernegruppen.

Barnehagen har også tradisjoner på aktiviteter og utflukter som bare er forbeholdt de store barna.

Barnehagen har foreldremøte for førskolegruppen i august. Foreldrene får en innføring i hva stjernegruppen skal jobbe med i året som kommer og får informasjon om overgang fra barnehage til skole. Vi inviterer foreldrene til å medvirke gjennom samtaler og innspill i forhold til tema. I april/mai blir det gjennomført overføringssamtaler der informasjon vil bli videreført til skole hvis foreldrene ønsker dette.

Barnehagen har tett samarbeid med Evje skole. Barna besøker skolen og SFO jevnlig. Gjennom hverdagssituasjoner, turer, opplevelser, lek og organisert aktivitet vil vi at 5-åringene skal få erfaring som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen.

Vi deler opp i tre hoved emner: Sosiale ferdigheter, språk og matematiske begreper.

Sosiale ferdigheter

- selvstendighet og ansvar for påkledning, toalettbesøk, håndvask, ta vare på egne klær og utstyr.
- å utvikle toleranse og respekt og interesse for hverandres bakgrunn
- samarbeid i en gruppe: ulike meninger og erfaringer er berikende for gruppa, alle blir lyttet til og tatt hensyn til. Alle har ansvar for at det skal bli en positiv atmosfære i gruppen. Vente på tur, ta imot beskjeder og rekke opp hånden i samlinger.
- konfliktløsning, erfare at egne valg og handlinger får konsekvenser for en selv og andre. Lære å sette grenser for hva man vil at andre skal gjøre med en, både i forhold til barn og voksne.
- være gode hjelpere og modeller for de yngre barna på avdelingen
- positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring, både fin - og grovmotorikk.

Språk

- De voksne bruker språkkartleggingsverktøy som TRAS, Alle med, Nya SIT og ASQ og Askeladden etter behov.
- Utvikle språkforståelse og språklig bevissthet gjennom å prate med og lytte til hverandre, høytlesning, sanger, rim og regler. Få et positivt forhold til tekst og bilde gjennom bøker, bilder og media. Bibliotekbesøk.
- Spill i smågrupper, puslespill og gjetteleker. Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd.
- Oppmuntre barna til å bruke språket for å uttrykke og sette ord på følelser, ønsker, opplevelser og erfaringer. Det er viktig å bruke språket i konfliktløsning og lage/mestre gode relasjoner i lek.
- Skriftspråklige ferdigheter trenes gjennom lek med bokstaver, skrive navnet sitt, lage bokstaver med hele kroppen, leker som «Mitt skip er lastet med», leke – skrive gjette første lyd og klappe stavelser.
- Bruk av IKT: kamera, Ipad, pc og projektor.
- Det er viktig at barna lærer enkle trafikkregler før de skal begynne å gå til skolen. Her bruker vi spill, bøker og et opplegg fra Trygg Trafikk og praktiserer det vi lærer på turer i nærmiljøet. <http://www.tryggtrafikk.no/w/Barnehage>

Matematiske begreper.

- ukedager, måneder og enkle klokkeslett og begreper som stor, større, liten, mindre, bak, foran og liknende
- former og mønstre: sirkel, firkant: kvadrat og rektangel, trekant/ triangel
- samlebegreper: bukse og jakke=klær, appelsin og eple=frukt
- måleenheter, avstander, vekt og tid
- tall og mengder: i sanger, ellinger, eventyr, rim og regler, tallrekke, telle til ti

Vi bruker ulikt materiell som: brettspill, kortspill, terninger, klosser, geometriske former, tellemateriell og «Mattekassen». Øver på riktig blyantgrep og mestring med saks etter strek. Tall og bokstaver og former henges godt synlig opp på veggene på avdelingen.

Tradisjonelle utflukter og aktiviteter for stjernebarna:

- Besøk av 1 klassebarna i september. Vi ser på bøkene og leksene deres, leker sammen og prater om hvordan det var å begynne på skolen.
- Besøk hos Atriumgården omsorgsbolig. Vi leser bøker og spiller spill med beboerne.
- Brannvernopplæring på Bekkestua brannstasjon, Eldar og Vanja teater på sommeren.
- Teaterbesøk.
- Luciaopptreden i barnehagen og for de eldre i Atriumgården i Sandvika
- Eget julebord.
- Opplevelser i julegata i Sandvika eller Oslo
- Skiskole
- Tur til museer.
- Sommerkonsert i Atriumgården omsorgsbolig. Vi underholder med barnesanger og sangleker.
- Avslutningstur til Sæteren gård.
- Sommeravslutning med tradisjonell markering av de som skal begynne på skolen.

Ukeplaner for Stjernegruppen ligger på barnehagens hjemmeside. Periodeplaner blir utarbeidet og lagt ut på hjemmesiden/sendt ut til foreldre hvert halvår.

Dokumentasjon av aktivitetene:

- IKT, tekst og bilder på hjemmesiden.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Det er 6 pedagoger i Epleskogen Barnehage som jobber tett sammen i ledergruppa for å sikre den pedagogiske kvaliteten i barnehagen.

Dette gjør pedagogene ved å:

- Ha ledermøter en gang i uken.
- Veilede hverandre og det øvrige personalet.
- Organisere og ha ansvar for pedagogisk drift på egne avdelinger.
- Lede avdelingsmøter en gang i uken.
- Ha foreldresamtaler to ganger i året.
- Ha ansvar for daglig dialog med foresatte, for å sikre barns trivsel og utvikling.
- Delta på nettverk med andre pedagogiske ledere for å få inspirasjon og veiledning.
- Iverksette, synliggjøre og dokumentere planer.
- Evaluere arbeidet underveis.
- Sørge for at hvert enkelt barn får helhetlig opplæring, og lage progresjonsplaner for barna som sikrer deres utvikling.
- Holde seg faglig oppdatert og ha evne til å reflektere over barnehagens verdigrunnlag, egne verdier, holdninger og væremåte.
- Vi lager planer for arbeidet vårt og hva som skal skje på avdelingen, i gruppene eller i barnehagen.
- Alle avdelingene i Epleskogen Barnehage skriver hver måned en oppsummering/vurdering av måneden som har gått og en plan for måneden som kommer. Slik sikrer vi kontinuerlig vurdering av arbeidet som gjøres.
- Planene blir lagt ut på barnehagens hjemmeside der foreldrene benytter passord for å få tilgang.
- Sakslister, foreldremøter, personalmøter og ledermøter blir referatført.
- Det skrives en dagstavle som viser hva barna skal gjøre/ har gjort hver dag.
- Samarbeide med eksterne instanser som for eksempel. helsestasjon, PPT, barnevern, spesialpedagoger, fysioterapeuter osv.

Opplæring og bevisstgjøring av hele personalet:

- Avdelingsmøter og ledermøter: en gang pr. uke.
- Personal møter og plandager: Gjennomføres en gang pr. måned. Det gir personalet et faglig løft i f.t. faglig stoff, det styrker samarbeidet og kommunikasjonen på tvers av avdelingene, og gir rom for personlig vekst.
Vi bruker interne og eksterne foredragsholdere. Vi jobber i grupper og i plenum.

- Medarbeidersamtaler: Avdelingsleder har samtale med sine medarbeidere en gang pr. år, og daglig leder har samtale med alle ansatte en gang i året og ved behov.
- Kursvirksomhet: Alle ansatte får tilbud om relevante kurs arrangert av Bærum kommune eller av andre statlige og private aktører.
- Assistentveiledning i grupper annenhver uke.
- Prosjektarbeid om årets satsningsområde
- Årsplanarbeidet blir vurdert gjennom ulike undersøkelser og tatt opp til vurdering på plandager og personalmøter.

Vurdering

- Vi vurderer kontinuerlig om vi gjør noe ut ifra egne ønsker eller ut i fra barnas ønsker
- Vi evaluerer målsetninger i forhold til vårt arbeid med personalgruppen, barnegruppen, mål, prosjekter, temaarbeid og endringsarbeid.
- Vi søker hjelp og råd ved behov, og samarbeider med ulike instanser som PPT, BUP, NAV, tidlig innsatsteam, Haug Skole, fysioterapeuter, lege, barnevern og helsestasjoner.
- Vi reflekterer over arbeidet vi gjør på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og i etterkant av prosjekter.
- Vi benytter oss av medarbeidersamtaler, medarbeiderundersøkelser og ståstedsanalyse for å vurdere det pedagogiske arbeidet.
- Foreldrene gir sine tilbakemeldinger gjennom brukerundersøkelser, foreldresamtaler, daglige samtaler, Su og eierstyret.
- Barnas personvern blir ivaretatt ved at alle mapper er nedlåst i brannsikkert skap på kontor. Foreldrene skriver under på hva barnet kan være med på av transportmidler og bilder/film. Bilder av barnas aktiviteter blir lagt ut på hjemmesiden etter etiske vurderinger. Hjemmesiden er passordbelagt.

Dokumentasjon

Etikk i dokumentasjonsarbeidet

Personalet har utarbeidet et eget hefte som omhandler etikk i dokumentasjonsarbeidet i barnehagen.

Gjennom utarbeidelsen av vårt etikkhefte fikk vi erfaring med hvor forskjellige etiske holdninger og verdier vi voksne har. Vi så også at like verdier ikke nødvendigvis er det samme som lik adferd. Blant annet vil kulturarv ligge til grunn for hvordan vi omgås andre mennesker, hva du aksepterer, hva du behersker og hva du ser på som rett og galt.

Gjennom samtaler og diskusjoner har vi kommet frem til en felles plattform for vårt etiske arbeid i barnehagen.

Den digitale verdenen har gitt oss unike muligheter i dokumentasjonsarbeidet.

Vi har laget retningslinjer som skal ivareta hvert enkelt barns integritet og sikkerhet. Dette har vi gjort ved å ta opp ulike etiske dilemmaer og diskutert oss frem til gode løsninger ved bruk av IKT, pc, Ipad, digitale bilder og internett i hverdagen og i dokumentasjonsarbeidet.

Personalet er informert om at det f.eks. ikke er tillatt å lagre bilder av barna på private kamera og mobiltelefoner.

Foreldrene gir tillatelse på eget skjema angående bildebruk for hvert enkelt barn.

Vi bruker observasjonsmetoder som gir oss gode dokumentasjoner på barns utvikling. I de tilfeller hvor vi bruker skriftlige observasjonsmetoder eller kartlegginger, skjer dette med foreldrenes tillatelse. Foreldrene får resultater av observasjoner og kartlegginger som vi evaluerer sammen på foreldresamtaler og blir enig om eventuelle tiltak fremover.

Ulike kartleggingsverktøy som vi bruker, se neste kapittel.

Barnehagens arbeidsmåter

Hvordan vi gjør det i Epleskogen barnehage

- Barnehagen har store lyse lokaler som legges til rette for god lek. Personalet lager lekemiljøer i samarbeid med barna, ut fra barnas interesser. Det kan være temabaserte lekemiljøer eller fantasifremmende lekemiljøer. Barna kan utforske og utvikle seg sammen med voksne og de andre barna.
- Barnehagen har et stort uteområde med varierte lekemuligheter. Barna kan leke i faste lekeinstallasjoner eller utfolde seg i barnehagens epleskog. Vi er opptatt av at barna skal gjøre seg erfaringer og oppleve mestring. Personalet følger hvert barns utvikling og legger til rette for at barnet skal møte nye utfordringer på sitt mestringsnivå.
- I skogen har barnehagen en bål plass med en naturlig lekeplass. Utformingen av lekeinstallasjonene gjøres i samarbeid med barna. Barna får oppleve at deres ideer og tanker blir videreført til noe konkret, de får erfare samarbeid og håndtering av redskaper og verktøy. I naturen møter barn ulike insekter, planter og steiner. Vi undrer oss sammen med barna. Vi lytter til deres tanker og erfaringer.
- Personalet er opptatt av å ivareta barnas synspunkter i valg av tema og prosjekter. Barnehagen er opptatt av at alle barn skal bli sett og hørt i temaarbeidet. Alle innspill blir tatt på alvor, og gjennom en demokratisk prosess vil vi sammen komme frem til hvordan vi ønsker å jobbe med gitt tema. Barna vil få erfaring med å lytte til andre, diskutere og sammen komme frem til en enighet.

Noen av barnehagens arbeidsmåter og verktøy:

- Trygghetssirkelen (Trygghet og tilknytning)
- Relasjonskartlegging (Kari Pape)
- Sosial kompetanse verktøy (steg for steg, Pelle og Pia)
- Gruppeinndelinger (Lekegrupper, språkgrupper)
- TRAS (språkutvikling)
- Alle med (Helhetlig utvikling)
- Grønne tanker – Glade barn (barns psykiske helse).

Progresjon

Epleskogen Barnehage Sa har aldersinndelte avdelinger og aldersinndelte grupper to dager pr uke. Avdelingene og gruppene tilpasser planer etter barnas alder og behov.

Barnehagen har lagd progresjonsplaner for de 7 områdene som kunnskapsdepartementet pålegger oss å jobbe med i barnehagen. Progresjonsplaner lager vi for å gi barna utviklende opplevelser gjennom barnehagetiden.

Barn er ulike i alder og modning, derfor må tilbudene variere. Alt det de yngste erfarer og lærer, videreutvikles med alder.

For å sikre progresjon velger vi å ha fokus på at personalet har tilstrekkelig kompetanse på barns utvikling og på hva progresjon er. Personalet skal være bevisst på hva de kan gjøre for å hjelpe barns videre utvikling.

Personalet kartlegger barna i samarbeid med foreldrene.

Det settes mål for hvert enkelt barn og videre arbeid, dette skjer i samarbeid med foreldrene.

Barnehagens digitale praksis

Barnehagen bruker digitale verktøy i barnas hverdag i barnehagen.

Vi bruker verktøy som pc, i Pad og fotoapparat, filmutstyr og projektor.

Vi har startet med programmering med de eldste barna og bruker i Pad til programmering av data mus.

Verktøyene bruker vi som oppslagsverk og som tilleggsverktøy i barnas lek og aktiviteter.

Det digitale verktøyet skal i det pedagogiske arbeidet være en støtte for barns læreprosesser og rammeplanens føringer.

Personalet skal:

- Bruke digitalverktøy med omhu og ikke dominere i arbeidsmåte.
- Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Hvordan oppnår vi dette:

- Små grupper og korte arbeidsøkter sammen med en voksen.

Barnehagens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst

Kommunale føringer for språkarbeid i barnehagene, innføres høsten 2018:

<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/barnehage/spraksenteret/standard-for-sprakarbeid/standard-for-sprakarbeid-i-barumsbarnehagen.pdf>

Kommunikasjon, språk og tekst er Epleskogen barnehage sitt satsningsområde i 2018/2019, og vi starter høsten 2018 med å lage en standard for språkarbeidet i barnehagen.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Ved hjelp av språket lærer barnet å forstå seg selv og omverdenen. Kommunikasjon er essensielt i menneskers liv, alt fra de første lydene til at språket blir et redskap for tanken. God kommunikasjon forutsetter både evne til å motta og tolke budskap, og selv være avsender. Å samtale om opplevelse, tanker og følelser er nødvendig for å utvikle et rikt språk. Dette for å kunne håndtere og bearbeide følelser på en best mulig måte. Det viktigste arbeidet vi gjør i barnehagen i forhold til språk foregår først og fremst i hverdagssituasjonene, i tillegg til bruk

av språkrom, språkgrupper og temaarbeider. Å utvikle et godt, felles språk, vet vi er viktig for læring, sosiale relasjoner og vennskap. Dette gjør vi blant annet gjennom å prate med og lytte til hverandre, høytlesning, sanger, rim og regler.

Personalet i barnehagen er barnas språklige forbilder og utgangspunktet for en god kommunikasjon er stabile og trygge voksne som lytter, ser og har tid til barna. Vi tilrettelegger for god kommunikasjon mellom barna, mellom voksne og barn, og mellom de voksne.

Viser til kapittel «Kommunikasjon og språk» for mer informasjon om vårt språkarbeid i Epleskogen barnehage.

Hvordan gjør vi det i Epleskogen barnehage:

- Personalet er bevisste på eget språk og på deres rolle som språklige rollemodeller
- Personalet er tydelige og bruker benevnelse i alle situasjoner (for eksempel i måltid- og påkledningssituasjoner)
- Vi samtaler med barna om det man ser og opplever. Vi undrer oss sammen med barnet for å utvide deres ordforråd og forståelse.
- Bruk av konkrete og flanellograf for å forsterke forståelsen av eventyr, sanger og fortellinger.
- Barna skal få et positivt forhold til tekst og bilde gjennom bøker, bilder og media. Personalet leser bøker for barna hver dag. Vi har fokus på å lese bøker på flere måter. Vi kan lese boken som helhet, vi kan bare se på bildene eller vi kan se på forsiden og undre oss om hva boken handler om. Personalet skal vise engasjement og innlevelse når de leser bøker.
- Vi bruke kartleggingsverktøy som Tras, Alle med og Nya Sit. Personalet tar språkobservasjoner av alle barna.
- Vi har fokus på å skape et variert språkmiljø der alle barna opplever glede ved å bruke språket. Les mer om språkmiljøet i barnehagen i kapittelet «Kommunikasjon og språk».
- Barnehagen har et eget språkrom med tilrettelagt materiell. Alle barn i Epleskogen får ta del i språkgrupper som er planlagt og ledet av pedagog.
- Personalet har opplæring i språkverktøyet «Grep om begreper». Dette blir brukt i språkgrupper og i de aldersinndelte gruppene.
- Vi besøker biblioteket jevnlig. Vi er opptatt av at barna har god tilgang på bra barnelitteratur.
- Vi bruker digitale verktøy som kamera og iPad. Barna får opplæring i bruk av digitale verktøy som stimulerer språkutviklingen. Personalet er kritiske i sitt valg av programmer og apper.
- Personalet snakker ikke over hodet på barna. Vi er opptatt av å snakke med barna, ikke til.
- Vi viser forståelse for språkvansker. Gjennom observasjon og kartlegging vil barnehagen fange opp eventuelle språkvansker og sette i gang tiltak tilpasset vansken. Vi har godt samarbeid med språksenteret og veiledningssenteret i Bærum kommune.

<https://www.youtube.com/watch?list=PLe9kZDCkM7Qi7gPPH1xEow-VKMpdm7gPM&v=0CC1vKPkMKg>

Kommunikasjon, språk og tekst.

1 -2 år	2-4 år	4-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - Kjenne igjen sitt eget navn, navn på de andre barna og voksne. - Forstå enkle begreper og korte beskjeder. - Benevne ting. - Kjenne igjen enkle sanger og sanger med bevegelse. - Bruke enkle billedbøker. - Uttrykke følelser - Språkgrupper - Datagrupper - Kunne si 2-3 ords setninger. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ordbading i alle hverdags situasjoner - Benevning - Ta imot og utføre enkle beskjeder. - Snakke om hverdagsopplevelser - Bruke språket relevant i forhold til situasjonen - Bruke språket i konflikter. - Sette ord på følelser. - Lære å lytte og vente på tur. - Undre seg sammen. - Lage enkle historier med bilder. - Bruke Ipad – enkle spill - Språkgrupper - Bruk av konkreter i samlingsstund - Forstå enkel humor - Svare på enkle beskjeder - Bokprosjekt 	<ul style="list-style-type: none"> - Bokstaver - Terningspill. - Bokstavrim/rim lotto. - Bruke Pc og Ipad, enkle apper og spill - Lage egne bøker, billedhistorier. - Skrive navnet sitt. - Lytte og gjenfortelle, sette ord på følelser, meninger og opplevelser - Gjenfortelle historier, tørre å fremføre. - Svare direkte på spørsmål og ta imot felles beskjeder - Leke med vitser og gåter. - Medbestemmelse i egen hverdag. - Overbegreper, preposisjoner - Følge med i bøker uten bilder - Lage film - Språkgrupper, Grep om begreper - Ta imot å utføre beskjeder. - Rime på egenhånd - Gjenfortelle - Bokprosjekt

Kropp, bevegelse, mat og helse

Kosthold

Epleskogen Barnehage ønsker å være en sukkerreduisert barnehage. Med sukkerreduisert mener vi at vi ønsker å fokusere på en alminnelig sunn kost. Det er forskjellige årsaker til hvorfor vi ønsker det, men det går i all hovedsak ut på at barn som får et godt sammensatt måltid har et jevnt blodsukkernivå og holder seg mette lengre og på den måten skaper vi trivsel blant barna. Vi overfører også sunne vaner som er så viktig fra tidlig alder av.

Vi har valgt og ikke servere kaker eller annet sukkerholdig mat til bursdager, men i stedet fokuserer vi på å la bursdagsbarn få oppmerksomhet i form av krone og en "bursdagsseremoni». Vi oppfordrer foreldre til å ta med fruktspyd, smoothie, grønnsaker m/dipp o.l. dersom de ønsker å ta med noe ekstra.

Det serveres varm lunsj tre dager i uka, de andre dagene vil vi lage god enkel mat som vi tilbereder sammen med barna enten i barnehagen eller på tur. Barna vil få servert melk alle dager. Barna får et enkelt måltid (knekkebrød eller havregryn med melk) og frukt som vi deler opp til 3-maten.

Barnehagen ønsker å gi barna et kosthold som er i tråd med statens anbefalinger.

<http://www.frukt.no/5-om-dagen-barnehage/om-og-hvorfor/>

Hygiene

Epleskogen Barnehage følger Helsedirektoratet sine råd for mathåndtering:

Det gjør vi ved å:

- Barnehagen har utarbeidet en egen hygieneinstruks
- Egen veileder for håndvask
- Vaske hendene godt før matlaging og måltider.
- Skulle kniver og skjærebrett hver gang vi skjærer opp nye matvarer.
- Holder kjøkkenbenken ryddig og ren og ha minst mulig stående fremme på kjøkkenbenken.
- Bruker kun papir, ikke kluter til vask av overflater
- Sjekker jevnlig at kjøleskaptemperaturen er +4 °C eller noe lavere.
- Rydde og vaske i kjøleskapet jevnlig.
- Ikke lar det gå for lang tid mellom tilberedning og servering av mat. Mat som blir stående lenge i romtemperatur, taper næringsstoffer og får en dårligere hygienisk kvalitet. Melk og melkeprodukter er særlig utsatt.
- Mat som barna har med seg hjemmefra oppbevares kjølig.
- Setter pålegg og rester av varm mat raskt til kjøling etter måltidet.

Håndhygiene.

God håndhygiene er det aller viktigste tiltaket for å hindre spredning av smittsomme sykdommer i barnehagen.

Barnehagen har utarbeidet en egen veiledning for håndvask. Denne er lett tilgjengelig på alle avdelinger samt i hygieneinstruksen til barnehagen.

Det gjør vi ved bl.a. å lære barna å hoste og nyse mot albueleddet.

Barna vasker hendene sine med såpe og vann:

- før de spiser
- før de lager mat
- etter toalettbesøk
- etter ute lek
- etter behov

Epleskogen Barnehage har såpedispensere og papirhåndklær ved alle håndvasker

- Ansatte skal vaske hendene sine med såpe og vann før de spiser, før de lager mat, ved hosting eller nysing og etter toalettbesøk.
- Ved bleieskift skal personalet bruke hansker og utføre hånddesinfeksjon etterpå. Sprithåndvask anbefales bare til de voksne og skal stå tilgjengelig ved stellebordet.
- Personalet skifter hansker og underlag på stellebenk mellom hvert barn.
- Ved stell av bløende sår og neseblødninger brukes det engangshansker.
- På turer tar vi med våtservietter og førstehjelpsutstyr.
- Vi oppfordrer alle foreldre til å vaske barnas hender ved levering i barnehagen om morgenen.
- Vi har sprithåndvask hengende på veggen i alle garderobene og oppfordrer foreldre å benytte seg av disse ved henting og levering.

Det er også viktig at alle skifter klær regelmessig og bruker sko-poser når man går inn med ute-sko. Dette gjelder også for foreldre og andre som er innom huset i løpet av dagen.

Renhold av barnehagen.

Det blir utført daglig renhold i alle rom som barna befinner seg.

Hovedrengjøring - hver sommer.

Renhold av ventilasjonsanlegg og andre tekniske installasjoner utføres regelmessig.

Fysisk aktivitet

I Epleskogen barnehage er vi mye ute. Vi har et fantastisk uteområde med en stor eplehage der barna kan klatre i trærne, rulle i gresset, plukke epler på høsten, blomster om sommeren og en flott akebakke om vinteren. Dette uteområdet blir aktivt brukt av alle barna. Inne har vi et gymrom der vi lager hinderløyper, danser og leker ulike regelleker.

Vi har en flott lekeplass, en hyggelig sti gjennom skogen langs elven, en skog der vi har bygget en leirplass og Kalvøya som ligger i nærmiljøet.

Avdelingene har turdag en til to dager i uken og bruker de ulike turmulighetene ofte.

Kropp, bevegelse, mat og helse.

1-2 år	2-4 år	4-6 år
- Grovmotoriske bevegelser - Lek med ball - Hinderløype - Balansere - Dans	- Lengre turer - Fysisk aktivitet ute og inne - Lek med fallskjerm og ball - Bevegelsessanger,	- Fysisk aktiviteter ute og inne - Fotball - Lengre turer - Hinderløype - Mye bruk av epleskogen - Skiskole

<ul style="list-style-type: none"> - Bevegelsessanger - Turer i ulendt terreng - Sunt kosthold - Gå på mykt underlag - Klatre i ribbevegg - Sette navn på kroppsdelar - Hygiene og håndvask - Orienter seg i rommet 	<ul style="list-style-type: none"> sangleker - Finmotoriske aktiviteter - Turer i ulendt terreng - Kroppsbevissthet - Matlagingsgrupper, - kosthold - Toalettrening - Hygiene og håndvask - Sykle på trehjulssykkel 	<ul style="list-style-type: none"> - Kroppsbevissthet, lære om kroppen - Sangleker - Finmotoriske aktiviteter - Sunt kosthold - Matlagingsgrupper - Hygiene og håndvask - Ha et korrekt blyantgrep - Kaste og ta imot ball.
---	---	---

Kunst, kultur og kreativitet

Å være sammen om kulturelle opplevelser og å gjøre eller skape noe felles bidrar til tilhørighet. Det handler om å skape, være nytenkende og å se muligheter fremfor begrensninger.

Kunnskap om kunst, kultur og kreativitet henger sammen med evnen til å se seg selv som en del av samfunnet og til å forstå andre mennesker og kulturer. Kreativitet er viktig i forhold til innovasjon, innflytelse, mangfold og likeverd. Barn har behov for å uttrykke seg på forskjellige måter. Fagområdet handler om uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans og drama. Vi ønsker å gi barna kunstopplevelser som krever interesse, engasjement og konsentrasjon. Vi ønsker at barna skal ta i bruk sin fantasi, kreative tenkning og skaperglede.

Munch: Solen

Kunst, kultur og kreativitet er kommunikasjon. Kunst er øyet som ser, som taler til oss gjennom mange ulike uttrykksformer. Vi håper å kunne åpne flere kommunikasjonsveier for barna, for å hjelpe dem til å uttrykke seg på andre måter enn kun gjennom tale og fysiske handlinger.

For å nå inn til barna må vi ha ulike formingsmaterialer og konstruksjonsmaterialer tilgjengelig for barna. Vi voksne må være inspirerende, nysgjerrige, lyttende og seende.

Mål: Gjennom kunst, kultur og kreativitet tar barna i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede på sin egen måte i kommunikasjon med omverdenen. Barnet skal styrke sin kulturelle identitet og følelse av å være en del av et fellesskap.

Kunst, kultur og kreativitet

1-2 år	2-4 år	4-6 år
<ul style="list-style-type: none">- Eksperimentere med formingsmateriell- Male og tegne- Synge sanger og delta i samlingsstund- Enkel dramatisering- Rim og regler- Enkel rollelek- Teaterbesøk- Se på lokal kunst i nærmiljøet	<ul style="list-style-type: none">- Skape nytt av gammelt- Få erfaring med ulike teknikker og materialer- Teater og drama- Markere FN-dagen- Sang og musikk- Instrumenter- Rytme og regler- Kunnskap om andre kulturer og egne tradisjoner- Rollelek- Barnas medbestemmelse, uttrykke ønsker og komme med initiativ.- Musikkeventyr	<ul style="list-style-type: none">- Tegne/male opplevelser- Videreutvikle og eksperimentere med forskjellige materialer og teknikker- Lage teater, utkledning- Lage egne bøker, fortellinger- Mer avanserte konstruksjonsleker- Kunstutstilling- Turer til kunstutstillinger, museer og teater- Utflukter til historiske steder i nærmiljøet- Økt kunnskap om andre kulturer og egne tradisjoner- Lære ord på flere språk- Lage tradisjonell mat og mat fra andre kulturer- Markere FN-dagen- Musikk, sang og rytme- Klippe etter strek

Natur, miljø og teknologi

Vårt mål:

- Øke kompetansen til barna om natur, fenomener og miljøvern.
- Vi ønsker å øke barnas læring og motivasjon i naturfag, oppsøke naturen og undre oss sammen med dem.

Hvordan jobber vi systematisk i barnehagen med natur, miljø og teknologi:

- Personalet skal ha en felles forståelse, en tanke og en plan for hvordan vi ønsker å jobbe med dette i hverdagen.
- Vi må være undrende, nysgjerrige og lekende sammen med barna. Et engasjert personale er viktig. Vi må bruke humor og by på oss selv.
- Vi skal jobbe med fokusområdene spontant og planlagt.
- Målet må være at vi skal engasjere barna til undring og nysgjerrighet om naturen rundt oss, årstidene og naturfenomener
- Vi har fokus på natur, miljø og resirkulert materiale.
- På turer skal vi ha alltid ha tid til undring og dele gleden ved å være ute i naturen. For å lære gode holdninger om å ta vare på naturen, vil vi alltid ha med søppelposer og hansker så vi kan plukke med oss søppel på tur.
- Vi plukker med oss naturmaterialer som vi bruker i formingsaktiviteter.

- Friluftsgupper: Barna får jevnlig oppleve naturens mangfold og viktigheten ved å ta vare på dyr, fugler og insekter.
- Barna blir kjent med nærmiljøet sitt gjennom turer.
- Fra knopper på treet til eplekake på barnehagens bursdag: I Epleskogen vår får barna se hvordan de ulike årstidene påvirker epletrærne våre fra å være knopper til å bli eplekart for så å bli saftige modne epler.
- Setter poteter om våren og følger utviklingen frem til vi smaker på avlingen om høsten.
- Kildesorterer på avdelingene, setter opp insekts-hotell og fuglekasser på uteområdet.

Det er viktig at vi setter av tid og ro til gjennomføring av de planlagte aktivitetene. I måned og ukeplanene våre vil det komme frem hvilket område vi ønsker å sette ekstra fokus på. Vi er mye ute i naturen, vi har friluftsgupper, base i skogen og tradisjon på å leke og arbeide med naturmaterialer. Dette ønsker vi å fortsette med.

Natur, miljø og teknologi

1-2 år	2-4 år	4-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - oppleve de ulike årstidene - oppleve glede over å være ute i all slags vær. - Undre seg over alt som finnes i Epleskogen vår; pinner, snegler, blader, bær, epler.. - Undre seg over naturen - Bli kjent med insekter og dyr, lære hvor de bor, hva de spiser, hva slags lyder de lager. - Lære seg og bli glad i naturen vår - Vise respekt for naturen 	<ul style="list-style-type: none"> - oppleve gleden av å ta del i en turgruppe som skal ut å oppleve noe sammen flere ganger i uken - Bli kjent med barnehagens nærmiljø - Viktigheten av å være miljøbevisste og å ta vare på naturen - Gjenvinning og gjenbruk - Gå turer i naturen - oppleve ulike årstider og hva som skjer av forandringer - Bli kjent med insekter og dyr, lære hvor de bor, hva de spiser, hva slags lyder de lager osv. Dette lærer vi gjennom å undre oss sammen, og å søke ny kunnskap i bøker og på nettet. - oppleve gleden av å kunne bevege kroppen på ulike måter - Lage mat ute og i grillhytta 	<ul style="list-style-type: none"> - oppleve gleden av å ta del i en turgruppe som skal ut å oppleve noe sammen flere ganger i uken - Heldagsturer i skog og mark. - Bli kjent i sitt eget nærmiljøet ved å gå turer til alle som er med i turgruppen - oppleve at naturen kan være et sted der nye vennskapsbånd knyttes. - Kjenne at kroppen brukes på en helt annen måte ute i naturen - Ha et bevisst forhold til natur og miljøvern - Gjenvinning og gjenbruk. - Strømsparing - Rydde etter seg i naturen - Lage mat ute på bål, stormkjøkken og i grillhytta - Lære seg å håndtere spikkekni, hammer og spiker - Besøke teknisk museum - Overnattingstur og skiskole

		<ul style="list-style-type: none"> - Oppleve og sansse årstidene -Gjennom erfaringer skal barnet kunne vurdere hva det kan være fornuftig å ha på seg ute i forskjellig vær. - Så frø og høste inn fra naturen -Vite at data og internett kan brukes til å søke opp informasjon.
--	--	--

Antall, rom og form

Sammen med barna finner vi matematikken i naturen, eventyr, rim og regler, sanger, konstruksjonslek og i aktiviteter som krever kategorisering og systematisering.

Personalet skal:

- Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tekning.
- Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler.
- Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen.

Hvordan oppnår vi dette:

- Små grupper og tilrettelagte aktiviteter.
- Bruke matematikken i aktiviteter og lek.
- Bygge videre på barnas erfaringer og interesser.

Antall, rom og form

1-2 år	2-4 år	4-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - Tall fra 1 til 5 - Enkle sanger, rim og regler - Sortering av leker - Konstruksjonslek - Orientering i rommet, romfølelse - Formingsaktiviteter - Former: Sirkel og firkant - Putteboks med former - Enkle eventyr med dramatisering og 	<ul style="list-style-type: none"> - Orientering ute og inne - Tegne og klippe former: Sirkel, firkant og trekant - Tall fra 1 til 10 - Eventyr, musikkeventyr og drama - Bruke kroppen som måleinstrument - Matlaging med mål og vekt - Formingsaktiviteter - Sang, rim og regler 	<ul style="list-style-type: none"> -Bruk av ulike spill med terning - Finmotoriske aktiviteter - Lek med tall, former og bokstaver - Regellek (Eks rødt lys-grønt lys) - Borddekking - Bruk av pc/tellespill - Bruk av sanger, rim, regler, drama, eventyr og bøker - Matlaging med mål og vekt - Tallforståelse - Telle til 20

konkreter - Bøker(tellebøker) - Telle barna hver dag	- Enkle spill - Borddekking - Lek med terning -Øve på rekkefølge	- Sammenlikne størrelser - Sortering, kategorisering
--	---	---

Etikk, religion og filosofi

Hver høst har vi FN-dag. I forkant av denne bruker vi mye tid til å bli kjent med de ulike kulturene, tradisjonene og religionene som er representert i barnehagen. Barna, foreldre og personal arbeider tett sammen og vi blir bedre kjent med hverandre.

Det er viktig at ikke personalet kommer med svaret på alle spørsmål og er belærende. Vi ser det som viktig at barna kan reflektere og undre seg over spørsmål, og at vi sammen kan finne frem til svaret.

Noen ganger kan det være nok med en god filosofisk samtale rundt spørsmålet, andre ganger kan vi bruke oppslagsverk, som bøker eller internett, for å finne svaret.

Etikk, religion og filosofi

1-2 år	2-4 år	4-6 år
- Bli kjent med de ulike høytidene - Gjenkjenne empati og vise omsorg for andre - Lære å dele med hverandre - Smake på forskjellig mat - Oppmuntre barna til å bruke språket/lyder istedenfor å slå/dytte. - Vente på tur -Formidle norske tradisjoner. - Respekt for hverandre og felleskapet.	- Prøve å løse konflikter med ord, ikke fysisk - Ikke stenge andre ute fra lek, være inkluderende - vente på tur, forstå spilleregler - Vise omsorg for andre, empati - Markere høytider -Formidling av tradisjoner - Respektere at vi er forskjellige	- Få økt kunnskap om ulike kulturer, høytider og tradisjoner med fokus på de forskjellige nasjonaliteter vi har i barnehagen - Legge til rette for undring og refleksjon - Snakke om følelser og benytte seg av bøker med tema - Sosial kompetanse med vekt på respekt, samarbeid og konflikthåndtering - Markere og formidle kunnskaper om tradisjonelle høytider som jul og påske - Være inkluderende - rose hverandre - Hjelp andre

Nærmiljø og samfunn

Hvordan gjør vi det i Epleskogen barnehage

- Barnehagen markerer FN-dagen 24. Oktober. Vi jobber med menneskerettighetene og barnekonvensjonen. Vi har «Barnas rettighetskort» fra Unicef. De tar for seg rettigheter som gjelder alle barn uansett hvor de bor, både de spesielle utfordringene barn i fattige land har og aktuelle problemstillinger for barn i Norge. Vi samtaler rundt kortenes innhold. Barnehagen er fadder til en jente som bor i en SOS-barnelandsby. Barna sender brev og tegninger, og vi leser oppdateringer om barnet i samlingsstund.
- Vi går turer i nærmiljøet. Sandvika byr på et bymiljø med mange kulturelle tilbud. Vi besøker teateret, biblioteket og institusjoner. De eldste barna besøker Atriumgården omsorgsboliger for lesing og spill sammen med beboerne. Vi underholder til jul og sommer med sang og sangleker. Barna får erfaringer med å samhandle med eldre og mennesker med spesielle behov.
- I Epleskogen er vi opptatt av å fremme mangfold. Vi snakker om ulike familieformer og levesett. Barna fra andre kulturer lærer barna sanger og leker fra sitt hjemland. Barnehagen bruker litteratur og film som setter fokus på ulike former for familier.
- Barnehagen er representert i innbyggerutvalget for Skytterdalen og er engasjert i sitt nærmiljø.

Nærmiljø og samfunn

1-2 år	2-4 år	4-6 år
<ul style="list-style-type: none">- Bruke barnehagens uteområde, gå tur til epleskogen- Gå turer til skogen, Sandvika og BI-parken- Teaterbesøk- Rydde på plass leker og ting på avdelingen.	<ul style="list-style-type: none">- Gå turer til Sandvika, teateret og skogen- Bruke biblioteket i Sandvika- Besøke butikken- Ha tingene sine i hylla og egen skuff- Rydde etter seg- Ta vare på leker og bøker, felleseie- Hjelpe til- Turer til Oslo, kjøre buss/tog	<ul style="list-style-type: none">- Turer i nærmiljøet. Evje skole, Bi-parken, Kalvøya, Sandvika bibliotek, Løkkåsen, Sandvika kino, Sandvika teater og Sandvika sentrum, aldersboliger og hjemmebesøk hos barna.- Lengre turer til Oslo, Asker, Drammen og Bekkestua brannstasjon- Byggeprosjekter i nærområdet- Kildesortering og søppelplukking- Foreldrenes arbeidsplasser- Skiskole- Trafikkopplæring i praksis og ved hjelp av Trygg trafikk / Tarkus og Lyset.- Kjøre buss og tog- Turer i trafikken og i skogen- Barns medvirkning, demokratiske prinsipper- Uttrykke ønsker og selv ta initiativ

		<ul style="list-style-type: none"> - Besøke Atriumgården omsorgsboliger ved flere anledninger - FN. Menneskerettigheter og barnekonvensjonen
--	--	--

Trafikksikkerhetsarbeid

Lokale trafikksikkerhetsutfordringer

Epleskogen barnehage ligger sentralt i Sandvika, innerst i en blindvei. Vi er en del av et lokalsamfunn med noe trafikale utfordringer. Barna kommer til barnehagen til fots, sykkel og med bil.

Barnehagen har egen parkeringsplass ved porten inn til barnehagen. Personalet benytter den øvre del av parkeringen, foreldrene den nedre del. Barnehagen oppfordrer alle til å rygge bilen inn når de parkerer, for å sikre bedre oversikt når de forlater parkeringsplassen.

Barnehagen deler tilkjøringsvei med 2 store boligblokker. Deler av denne veien er uten fortau, og det er en bakke med u-sving. Mange biler må ta fart for å komme opp vinterstid. Svingen blir fort glatt og bilene sklir. Uten fortau gjør dette fotgjengere ekstra utsatte. Det er en gangvei like ved. Denne er bratt og kan være veldig glatt om vinteren. Mange velger derfor å gå veien med den uoversiktlige svingen. I enden av gangveien må en krysse en vei for å komme til fortau. Det er ikke gangfelt.

Informasjon til foreldre om trafikksikkerhet

Barnehagen har trafikksikkerhet som tema på første foreldremøte om høsten. Her går vi igjennom barnehagens rutiner i forhold til tur og sikring av barn under transport. Vi går igjennom barnehagens retningslinjer i forhold til parkering på barnehagens parkeringsplass og viktigheten av å lukke porten ordentlig. Vi forteller om barnas trafikklubb og om hvordan barnehagen benytter seg av materialet som finnes der.

Ved oppstart i barnehagen skal alle foreldre fylle ut et registreringskjema der de gir tillatelse til om barnet kan kjøre ulike former for kollektivtransport. I forkant av utflukter får foreldrene en repetisjon av rutiner for sikring av barn under transport.

Trafikkopplæring av barna

Barna i Epleskogen barnehage er mye på tur i nærområdet. Barna blir kjent med turrutiner gjennom temaarbeid i samlingsstund og underveis på tur. Førskolebarna har trafikkopplæring som tema både i vår- og høstsemesteret. Barnehagen er medlem og benytter seg av barnas trafikklubb og bruker trafikkårshjulet som veiviser i forhold til valg av tema og praktiske oppgaver.

Informasjon og opplæring til ansatte

I barnehagens beredskapsperm ligger rutiner for tur og rutiner for sikring av barn under transport. Alle nye ansatte og vikarer må lese beredskapspermen når de begynner å jobbe i barnehagen. Alle ansatte leser igjennom årlig, og skriver under på at de har lest og at de kjenner til barnehagens rutiner. Barnehagen benytter seg av Bærum kommunes tiltakskort. Tiltakskort 7 som omhandler rutiner for turer til fots, med bil og kollektivtransport vil bli oppdatert i løpet av høsten 2017.

Ved planlegging av utflukter har de ansatte en gjennomgang av rutinene for tur og sikring av barn under transport. Personalet har en gjennomgang av de trafikale utfordringene som forventes på den bestemte utflukten. Det blir tatt hensyn og eventuelt laget alternative planer, ut fra disse utfordringene.

På tur skal alle barna ha på seg refleksvester som er merket med barnehagens navn og telefonnummer. Alle barna får en turvenn som de skal leie og vi skal alltid være nok voksne når vi går på tur langs veien.

De voksne har med seg telefon, adresseliste og førstehjelpsskrin.

Ansatte kjenner til rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer.

På litt lengre turer stilles det krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester.

Ansatte kjenner til og følger forskrifter om sikring av barn i bil.

Trafikkopplæringen integreres som en del av barnehagens omsorgs- og opplæringsarbeid.

Det er noe vi jobber med hele tiden.

<http://www.tryggtrafikk.no/w/Barnehage>

Vi har fokus på at de voksne er gode rollemodeller for barna i trafikken og barnehagen er godkjent som en trafikksikker barnehage.

Kompetanseplan 2018-2019

- Hele personalet på kurs i regi av Språksenteret i Bærum. Barns språkutvikling 0-6 år.
- Andre kurs i regi av Språksenteret i Bærum.
- Internkurs i Tras.
- Kurs i regi av NAV og PBL.
- Intern veiledning. Assistentveiledning annenhver uke.
- Førstehjelpskurs
- Felles foredrag for nettverket Bærum Vest.» Kvalitet i barnehagen».
- Kurs i «Grønne tanker - glade barn» Barns psykiske helse.
- Daglig leder avslutter styrerutdanning.
- Pedagogisk leder tar videreutdanning i «Barns språkutvikling».

Temaer på personalmøter og planleggingsdager 2017/2018:

- Implementering av ny rammeplan.
- Pedagogene – kurs om barns psykiske helse. «Grønne tanker - glade barn».
- Friluftsliv.
- Barn med spesielle behov
- Språk og kartlegging av språkmiljø
- Førstehjelpskurs
- Gjennomgang/repetering av HMS, Beredskapsplan og krisehåndtering.
- Årsplaner, periodeplaner og felles arrangementer.
- Teambuilding.

Planleggingsdager 2018-2019.

- Torsdag 16. august 2018
- Fredag 17. august 2018
- Onsdag 2. januar 2019
- Fredag 15. mars 2019
- Fredag 31. mai 2019